

**Handläggare**  
Inger Cronlund  
Telefon: 0850803354

**Till**  
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

## Motion om en stärkt beredskap som ger trygghet

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2020/1074

### Förslag till beslut

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på motion om en stärkt beredskap som ger trygghet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

### Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion (KS 2020/1074) från Karin Wanngård (S) angående en stärkt beredskap som ger trygghet.

Motionären menar att pandemin och dess påverkan på Stockholm har visat både styrkor och svagheter i samhället. Motionären menar att den planerade utvärderingen av stadens arbete kommer bidra med många viktiga kunskaper, men lyfter behovet av att redan nu påbörja arbetet med att möta de brister som identifierades under våren 2020. Med anledning av detta vill motionären att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att stärka stadens beredskap för att möta framtida kriser.

Förvaltningens samlade bedömning är att staden arbetar aktivt för att säkerställa en god beredskap och kapacitet att möta framtida kriser och oönskade händelser. Vidare anser förvaltningen att det finns många lärdomar att dra av hanteringen av pandemin. Förvaltningen ska därför på bästa sätt bidra till den utvärdering som kommer att genomföras under våren 2021.

### Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion (KS 2020/1074) från Karin Wanngård (S) angående en stärkt beredskap som ger trygghet.

Motionären menar att pandemin och dess påverkan på Stockholm har visat både styrkor och svagheter i samhället. Med anledning av detta vill motionären att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att stärka stadens beredskap att möta framtida kriser.

## Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben.

## Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion som syftar till att stärka beredskapen inför en ytterligare våg av pandemin till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd för yttrande. Av motionen framgår att även om det funnits styrkor i arbetet och heroiska insatser är det kanske bristerna som kommer vara de mest närvarande när vi ser tillbaka på våren 2020. Motionären menar att utvärderingen av stadens arbete på många sätt kommer att bidra med viktiga kunskaper, men lyfter behovet av att redan nu påbörja arbetet med att möta de brister som identifierades under våren 2020.

Motionären vill att kommunfullmäktige inför det fortsatta arbetet säkerställa att:

1. Stockholm stad aldrig igen sviker sina anställda genom att inte ha tillräckligt med skyddsutrustning. Det som hände våren 2020, att anställda i äldreomsorgen fick jobba utan nödvändig skyddsutrustning, ska inte ske igen.
2. Stockholm stad har en så bra egen beredskap, avseende utrustning, personal, lokaler och kompetens, att vår stad kan sätta in nödvändiga åtgärder. Det som hände våren 2020, att personer boende inom äldreomsorgen inte direkt kunde erbjudas kohortvård i avskildhet, ska inte ske igen.
3. Stockholm stad har en så stark egen beslutskraft, samverkan, omvärldskunskap och rådighet att vi kan garantera alla oavsett var man bor eller oavsett hur välfärden är organiserad en bra trygghet. Det som hände våren 2020, att smittspridning i utsatta områden initialt inte togs på allvar, ska aldrig ske igen.

Motionären vill inte genom motionen ställa ansvariga till svars och inte heller i efterhand komma med alla svar. Motionärens syfte är att säkerställa att det som hände våren 2020 inte ska hända igen. Motionären menar att det i flera aspekter är resultatet av en långvarig politik som inneburit allt sämre ekonomiska förutsättningar för verksamheterna och allt mindre rådighet över verksamheterna har bidragit till sämre beredskap.

**Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning**  
Staben

Fagerstagatan 15  
Box 4066  
16304 Spånga  
Växel 08-50803000  
spanga-tensta@stockholm.se  
stockholm.se

Parallellt med det, menar motionären, har stadens ledning inte varit tillräckligt rustad i närtid och hänvisar till en tidigare motion, som ännu inte behandlats politiskt, om att stadens krisledningsförmåga måste tränas kontinuerligt genom återkommande övningar.

Motionären menar att några av de insatser som behövs föreslogs i motionen, exempelvis återkommande krisledningsövningar och mobilisering av civilsamhället genom etablerande av frivilliga resursgrupper, som fått övas i realtid.

Vidare menar motionären att pandemin föranleder ytterligare åtgärder för att kunna möta framtida kriser och stärka stadens beredskap.

Motionären menar att den tilltro till marknad och privata aktörer som länge präglat stadens syn på beredskap måste omprövas. Tron att nödvändig skyddsutrustning och annan viktig samhällsstruktur ska lösas av någon annan och just-in-time måste ersättas med en egen beredskap, kompetens och rådighet och att detta inte bara gäller skyddsutrustning i äldreomsorgen utan också i andra delar av kommunala verksamheter.

Motionären (S) föreslår därför att kommunfullmäktige ska fatta beslut om följande:

1. Stadens beredskap ska stärkas avseende tillgång till viktigt materiel. Exempelvis när det gäller skyddsutrustning till vård och omsorg ska staden säkerställa egenlagerhållning om minst tre månaders behov. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder analysera inom vilka övriga områden det är nödvändigt med egenlagerhållning av materiel. Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige återkommande redovisa status för beredskapen och en beredskapsplanering.
2. Stadens beredskap ska stärkas avseende tillgång till viktigt materiel. Exempelvis när det gäller skyddsutrustning till vård och omsorg ska staden säkerställa egenlagerhållning om minst tre månaders behov. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder analysera inom vilka övriga områden det är nödvändigt med egenlagerhållning av materiel. Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige återkommande redovisa status för beredskapen och en beredskapsplanering.
3. Stadens beredskap ska stärkas genom en långsiktig plan för att rusta nödvändigsamhällsinfrastruktur. Det finns ett eftersatt underhåll av kommunala fastigheter. Sett till beredskap i händelser av kris är det uppenbart att exempelvis underhållsskulden för skyddsrum och brandstationer är det mest akuta problemet för staden men

även avseende investeringar i övriga fastigheter kan det uppstå problem, sett till exempelvis klimatpåverkan.

Kommunstyrelsen bör därför återkomma till kommunfullmäktige med en plan som påskyndar exempelvis upprustningen av skyddsrum och brandstationer samt bidrar till skydd mot klimatrelaterade problem genom exempelvis ökad fjärrkyla till äldreboenden och höjt skydd för översvämningar. När verksamhet behöver omlokaliseras med kort varsel till följd av exempelvis brand eller smittspridning ska staden ha beredskap för detta.

4. Stadens beredskap ska stärkas genom en ökad förmåga att möta desinformation och ryktesspridning i händelse av kris. Stadens lokala verksamheter har på många sätt visat sig vara viktiga budbärare för att få ut korrekt information. Staden behöver fortsätta utveckla förutsättningarna för kriskommunikation genom denna kanal. Parallellt med detta behöver staden öka samverkan med andra aktörer inom civilsamhälle, näringsliv och myndigheter för att säkra informationsflöden. Ett exempel som kommunstyrelsen bör pröva i närtid är etablerande av frivilliga resursgrupper.
5. Stadens beredskap ska stärkas genom ett samhälle med minskade klyftor. Ekonomiska och sociala klyftor skapar grogrund för konflikter. Fattigdom och trångboddhet skapar sämre förmåga att individuellt möta hot och kriser. Det syns tydligt i smittspridning och dödsfall under pandemin. Det offentliga oförmåga att se och möta detta innan det var för sent blev uppenbart våren 2020. Därför, för att öka Stockholms beredskap, behöver klyftor minskas. Kommunstyrelsen behöver därför återuppta arbetet från sociala hållbarhetskommisionen för minskade klyftor och föreslå åtgärder i enlighet med denna. Några snabba initiativ som bör tas är att inte sälja ut hyresrätter med låg hyra samt att säkerställa att staden i egen och upphandlad regi erbjuder fasta tjänster för de som jobbar i välfärden.

Motionären (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar uppdra åt kommunstyrelsen att stärka stadens beredskap i enlighet med ovanstående inför eventuellt kommande kriser.

**Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning**  
Staben

Fagerstagatan 15  
Box 4066  
16304 Spånga  
Växel 08-50803000  
spanga-tensta@stockholm.se  
stockholm.se

### **Synpunkter och förslag**

Stockholms stads säkerhetsprogram gäller för stadens säkerhetsarbete för åren 2020-2023. Det beskriver hur arbetet ska genomföras och följas upp och anger vilka särskilda fokusområden

staden har för säkerhetsarbetet under programperioden. Säkerhetsprogrammet som gäller alla stadens nämnder och bolagsstyrelser ligger tillsammans med stadens budget till grund för hur stadens alla verksamheter planerar, genomför och utvecklar säkerhetsarbetet för att bland annat stå redo vid en kris eller önskad händelse.

Staden har med anledning av pandemin under mars 2020 skapat en central materialfunktion för att säkerställa tillgång och distribution av skyddsmaterial till Stockholms privata och kommunala vård- och omsorgsverksamheter. Funktionen består bland annat av resurser från serviceförvaltningen, kulturförvaltningens evenemangsenhet och stadsledningskontoret. Uppdrag under pandemin är att lagerhålla och köra ut skyddsmaterial till stadens verksamheter. Förvaltningen anser att det framåt är viktigt att principer för lagerhållning tas fram för att underlätta prioriteringar och tillmötesgå verksamheternas behov. Vidare anser förvaltningen att det är viktigt att tydliggöra statens kontra kommunernas ansvar i frågan om beredskapslager.

Staden har tagit fram en plan för övning och kunskapshöjande insatser inom krisberedskap och civilt försvar, en anvisning till Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023. Planen ska uppdateras kontinuerligt utifrån erfarenheter och behov som framkommer under perioden, exempelvis genom genomförda övningar, verkliga händelser och omvärldsförutsättningar. Planen gäller alla förvaltningar och bolag och ligger till grund för hur stadens alla verksamheter genomför och utvecklar sitt arbete med kunskapshöjande aktiviteter och övning inom krisberedskap och civilt försvar. Detta är i enlighet med *Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)*.

Stadens alla verksamheter genomför verksamhetsanpassade risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Även tematiska RSA:er kan vid behov genomföras för särskilda risker. Syftet är att minska både sannolikheten för att oönskade händelser ska inträffa och konsekvenserna om de ändå skulle göra det. Varje nämnd och bolagsstyrelse har också en aktuell och långsiktig handlingsplan för de mest framträdande riskerna i verksamheten. Åtgärder kopplade till dessa risker integreras i verksamhetens ordinarie verksamhetsplanering.

Grundläggande principer för stadens kriskommunikation finns i kommunikationsprogrammet. Vid oförutsedda händelser gäller

samma principer för kommunikation som normalt. Kriser ställer dock särskilda krav på snabb, samordnad och kontinuerlig kommunikation som baseras på fakta om den aktuella situationen. I kommunikationsprogrammet lyfts risken för att felaktiga uppgifter får spridning och vilka förväntningar det medför på service och interaktivitet, och vilka krav det ställer på stadens medarbetare och deras kommunikationsförmåga. Även Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 uppmärksammar risken för desinformation och att medvetna informationspåverkanskampanjer kan genomföras för att skapa misstro och rubba förtroendet för samhällets aktörer samt för att urholka tilliten människor emellan.

Stadsdelsförvaltningen har goda erfarenheter av förstärkt samarbete med civilsamhället under den rådande pandemin. Civilsamhället har på ett förtjänstfullt sätt medverkat till att sprida information om smittskyddsåtgärder i lokalområdet. Genom pandemin har en grund för framtida samverkan med civilsamhället vid kriser utvecklats.

Förvaltningens samlade bedömning är att staden arbetar aktivt för att säkerställa en god beredskap och kapacitet att möta framtida kriser och oönskade händelser. Vidare anser förvaltningen att det finns många lärdomar dra av hanteringen av pandemin och ska därför på bästa sätt bidra till den utvärdering som kommer att genomföras under våren 2021.

Toni Mellblom  
Stadsdelsdirektör

Victoria Callenmark  
Bitr. stadsdelsdirektör

### **Bilagor**

1. Motion om stärkt beredskap som ger trygghet.

## **Attesterat av**

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

<b>Namn</b>	<b>Datum</b>
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2021-02-24
Victoria Callenmark, bitr.stadsdelsdirektör	2021-02-23